

RAKENNUSLAITOS

MUURISET

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen uutislehti LOKAKUU 2019

KUVA: SENAATTI-KIINTEISTÖT

Havainnekuva uuden työ- ja oppimisympäristökonseptin mukaisesta tuvasta.

Santahaminan kehittämissuunnitelma valmistunut

Puolustusvoimat on laatinut uuden työ- ja oppimisympäristökonseptin yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Sen vuoksi varuskunnissa kartoitetaan parhaillaan nykyisiä tiloja ja toimintoja. Tulosten pohjalta laaditaan kehittämissuunnitelmia, joissa tarkastellaan muun muassa mahdollisuuksia toteuttaa konseptia käytännössä. Santahaminan varuskunnan kehittämissuunnitelma esiteltiin puolustushallinnon edustajille syyskuun lopulla.

Tavoitteena on tietää, miten konseptia voi soveltaa, kun varuskuntien

koulutustiloja, toimistotiloja ja varusmiesten tupia uudistetaan. Lähtökohtana on tukea uudenlaisilla tilaratkaisulla Koulutus 2020 -ohjelman mukaista koulutusta ja mahdollistaa tilojen muunneltavuus erilaisiin käyttötarkoituksiin sekä lisätä varusmiesten ja henkilökunnan viihtyvyyttä.

Varusmiesten uudessa koulutusohjelmassa, jota parhaillaan testataan useissa varuskunnissa, keskeistä on pienryhmäopetus. Isona joukkona luokassa tai luentosalissa istuminen vähenee, ja tilalle tulevat pienryhmä-

tilat simulaattoreineen ja tietokoneineen.

Puolustusvoimien henkilöstön nykyisistä toimistotiloista voidaan soveltuvin osin toteuttaa monitoimiympäristöjä, joissa on erityyppisille tehtäville sopivia tiloja: avoimia työpisteitä, hiljaisia tiloja, tiimityöpisteitä ja turvakriittisten tehtävien tiloja.

LISÄTIETOJA:
projektiarkkitehti Marja Kuisma,
Rakennuttamispalvelut

RAKENNUSLAITOKSEN PITKÄAIKAINEN JOHTAJA PEKKA SALOJÄRVI ELÄKKEELLE

PUOLUSTUSHALLINNON rakennuslaitosta 12 vuoden ajan johtanut **Pekka Salojärvi** jäi eläkkeelle 30.9.2019.

Oikeustieteen kandidaatti Pekka Salojärvi tuli puolustushallinnon palvelukseen vuonna 1985. Tuolloin puolustusministeriössä oli kaksi kiinteistöpuolen osastoa, kiinteistöosasto ja rakennusosasto, jotka vastasivat kiinteistöjen ylläpidosta ja rakentamisesta. Vuonna 1993 eduskunta säätöi lain Puolustushallinnon rakennuslaitoksesta,

ja itse laitos perustettiin seuraavana vuonna.

Salojärvi oli ensi alkuun hallintojohtajana luomassa uutta organisaatiota. Rakennuttamisessa siirryttiin projektinohjaukseen, kiinteistöpalvelut tuoteistettiin ja henkilöstön hankintaosaamista sekä asiakaspalvelutaitoja lähdettiin kehittämään systemaattisesti. Kiinteistötointa rationalisoitiin voimakkaasti: omasta rakentamisesta luovuttiin ja rakennus- ja ylläpitopalveluja alettiin hankkia ulkopuolisilta rakennus- ja kunnossapitoyrityksiltä kilpailuttamalla. Tämä merkittiin Rakennuslaitoksessa myös suuria henkilöstövähennyksiä. Pääosin henkilöstövähennykset pystyttiin tekemään ns. luonnollisen poistuman kautta, mutta irtisanomisiltakaan ei välttytty.

Pekka Salojärvi nimitettiin Rakennuslaitoksen johtajaksi vuonna 2007. Hänen johdollaan Rakennuslaitosta on

kehitetty kansallisiin ja kansainvälisiin haasteisiin vastaavaksi puolustushallinnon kiinteistö- ja ympäristötoimen osaamiskeskukseksi.

Ari-Pekka Laxén **määräaikaiseksi johtajaksi**

Ylläpitopalvelut-toimialan johtaja **Ari-Pekka Laxén** on nimitetty Rakennuslaitoksen määräaikaiseksi johtajaksi 1.10.2019 alkaen.

PUOLUSTUSKIINTEISTÖT ON HYVIN TOTEUTETTUNA MAHDOLLISUUS

HALLITUSOHJELMAN mukaisesti puolustushallinnon kiinteistöjärjestelmää kehitetään vastaamaan aiempaa paremmin puolustushallinnon tarpeita. Puolustusministeriön ja valtiovarainministeriön yhteinen ohjausryhmä vastaa valmisteluhankkeen etenemisestä ja kiinteistöomistajuuden siirtämisestä uuteen perustettavaan liikelaitokseen, Puolustuskiinteistöihin.

Puolustuskiinteistöt mahdollistaisi aidon strategisen kumppanuuden puolustusvoimien kanssa edellyttäen, että laitos toteutetaan puolustushallinnon vaatimuksien mukaisesti. Puolustushallinto on yhdessä määritellyt hankkeelle kulmakivet, joilla varmistetaan, että uudistus edistää maanpuolustuksen toimintaedellytyksiä, varmistaa henkilöstön aseman ja

mahdollistaa osaamisen kehittämisen tulevaisuudessa.

Puolustuskiinteistöjen mahdollinen sijoittuminen valtiovarainministeriön hallinnonalalle olisi puolustushallinnolle kompromissi, jolla mahdollistettaisiin riittävän itsenäisen erityisorganisaation perustaminen. Tytärliikelaitos asettaa haasteita organisaation ohjaukselle, operatiiviselle johtamiselle, puolustushallinnon vuokramallin kehittämiseksi ja puolustushallinnon erityispiirteiden huomioimiselle. Tästä syystä puolustushallinto edellyttää, että uudistusta valmistellaan riittävän yksityiskohtaisesti ennen kuin asiaa koskevia poliittisia linjauksia tehdään.

Lisäksi on selvitettävä, miten puolustusministeriön ohjausvaikutus riittävällä tavalla turvattaisiin. Puolustus-

ministeriön on pystyttävä tehokkaasti ohjaamaan laitosta maanpuolustuksen tarpeiden, valmiuden ja varautumisen osalta.

Puolustusministeriön tahtotilana on saada aikaan toimiva malli Puolustuskiinteistöjen perustamiseksi, mutta puolustusministeri tulee viemään asiaa eteenpäin vasta, kun toteutuksesta on riittävän selkeä suunnitelma, joka tosiasiallisesti edistää hallitusohjelmaan sisällytettyjä tavoitteita maanpuolustuksen tukemiseksi ja henkilöstön aseman turvaten.

LISÄTIETOJA:

Ympäristöneuvos **Matias Warsta**, Puolustusministeriö, kiinteistö- ja ympäristöyksikön johtaja

RAKENNUSLAITOS SIIRTYY TUVE-TURVALLISUUSVERKKOON

PUOLUSTUSHALLINNON rakennuslaitoksessa käynnistyy lokakuussa turvallisuusverkon (TUVE) asiakkuuteen siirtyminen. Siirtymävaiheen läpiviemisen tavoiteaika on helmikuun 2020 loppuun mennessä.

Rakennuslaitos ja Valtorin TUVE-yksikkö ovat valmistelleet siirtymistä syyskuusta 2018 alkaen. Siirtymävaiheen alkuun mennessä on perustoiminnot testattu ja hyväksytty tuotantokäyttöön. Laajempi palveluiden siirtäminen ja käyttöönotto

TUVE-ympäristössä jatkuu alkuvuonna 2020.

Sähköpostiosoitteet muuttuvat

Turvallisuusverkkoon siirtyminen tarkoittaa, että jatkossa Rakennuslaitos on pääasiakkaansa eli puolustusvoimien kanssa saman verkon sisällä, mikä helpottaa asiointia ja yhteydenpitoa. Muutoksen yhteydessä Rakennuslaitoksen sähköpostiosoitteet muuttuvat muotoon etunimi.sukunimi@rakennuslaitos.fi.

Muutos toteutetaan sitten, kun koko henkilökunta on saanut uudet työasemat aktiivikäyttöön. Siihen asti käytetään pääosin etunimi.sukunimi@phrakl.fi osoitteita. Jo TUVE-verkkoon siirtyneellä Rakennuslaitoksen henkilökunnalla on vanhassa osoitteessa automaattinen vastaus muuttuneesta sähköpostista.

Samassa yhteydessä myös Rakennuslaitoksen verkkosivuston osoite muuttuu, ja uusi osoite on rakennuslaitos.fi.

KUVA: SHUTTERSTOCK

Rakennuslaitos auditoidaan TUVE-verkon käyttäjäksi

Tietoturvallisuuden arviointilaitos KPMG IT Sertifiointi Oy suorittaa Liikenne- ja viestintävirasto Traficom in toimeksiannosta Puolustushallinnon rakennuslaitoksen turvallisuuskypsyysarvioinnin TUVE-verkkoon siirtymiseen liittyen.

Arviointi tehdään kansallisen turvallisuusauditointikriteeristön (Katakri 2015) mukaisesti. Arviointi käsittää Rakennuslaitoksen turvallisuusjoh-

tamisen, fyysisen turvallisuuden ja teknisen tietoturvallisuuden.

TUVE-infoissa Rakennuslaitoksen koko henkilöstö saa jo toteutuneiden arviointien perusteella keskeisiä turvallisuuskäytänteitä jokapäiväiseen työntekoon.

TUVE-verkon palveluja käyttävät valtion ylimmän johdon ja ministeriöiden sekä valtion yleisen järjestyksen ja turvallisuuden, pelastustoiminnan, meripelastustoiminnan, rajaturvallisuuden, hätäkeskustoiminnan,

maahanmuuton ja maanpuolustuksen kannalta keskeiset viranomaiset.

Turvallisuusverkko varmistaa turvallisuusviranomaisten tietoliikenteen käytettävyyden ja suojauksen sekä viestinnän jatkuvuuden ja häiriöttömyyden kaikissa turvallisuusilanteissa.

LISÄTIETOJA:

hallintojohtaja Ritva Peura ja turvallisuuspäällikkö Ari Taskinen, Keskusyksikkö

RAKENNUSLAITOKSELLE YMPÄRISTÖVAHINKO-OHJE

RAKENNUSLAITOKSEN Ympäristöpalvelut-toimiala (YPA) on julkaissut ympäristövahinko-ohjeen. Sen tehtävänä on ohjata Rakennuslaitoksen työntekijöitä kemikaalionnettomuuksissa, jotta vahingot ympäristölle saadaan minimoitua.

Ympäristövahingot aiheutuvat useimmiten polttonesteiden tai muiden ympäristölle haitallisten kemikaalien pääsystä ympäristöön.

Ohjeessa annetaan vahingon havait-sijoille työkaluja ensi toimia varten, Asiakastukikeskukselle kysymyslista ilmoituksen yhteydessä selvitettävistä asioista sekä YPA:n asiantuntijoille tarkemmat ohjeet, jotka auttavat vahingon hoitamisessa ja tiedottamisessa mm. viranomaisille ja maanomistajalle.

Jos ympäristövahinko tai öljy-/kemikaalivuoto havaitaan ja tilanne on silminnähden vakava, vahingon havait-sijan tulee soittaa hätäkeskukseen 112. Pienemmissä vahingoissa

havaintoilmoitus tehdään Asiakastukikeskukseen tai YPA:n asiantuntijalle. Apua tilanteen arviointiin saa sekä hätäkeskuksesta että Asiakastukikeskuksesta ja YPA:n asiantuntijoilta. Tärkeintä on ilmoittaa kaikista havainnoista, koska jo pienetkin määrät polttoainetta voivat pilata vedenot-tamon. Ensitorjunnassa nopeus on tärkeää, sillä pikaisilla toimenpi-teillä voidaan vaikuttaa merkittävästi vahingosta aiheutuvien kustannusten muodostumiseen.

Puhelun yhteydessä arvioitavia seikkoja:

- tapahtuma ja vahingon suuruus: mitä, missä, milloin
- tarvitaanko apua: pelastuslaitosta, kaivinkonetta
- jatkuuko vuoto ja saadaanko se pysäytettyä
- onko käytettävissä imeytys-materiaaleja tai öljypuomeja, uhkaako vuoto pintavesiä.

Kolmen eri luokan ympäristövahinkoja

Pieni vahinko: Ilmoittaja saa itse lapioitua tai imeytettyä öljyisen maan tynnyriin tai jätessäkkiin. Vuotanut määrä on muutamia litroja.

Keskisuuri vahinko: Ilmoittaja ei pärjää itse, tarvitaan apuun kaivinkone ja lava. Vuotanut määrä on 50–100 litraa.

Suuri vahinko: Vahinko on uhkaava, on tapahtunut onnettomuus tai inhi-millinen virhe. Kemikaalin voi haistaa, näkyy että öljy voi kulkeutua vesistöön. Vuotanut määrä on kuutioita ($1 \text{ m}^3 = 1000 \text{ litraa}$).

LISÄTIETOJA:

Vs. toimialajohtaja Reija Kalajo, Ympäristöpalvelut

KUVAT: RAKENNUSLAITOS

Ensitorjunnan nopeus on ratkaisevaa kustannusten ja jälkihoidon kannalta.

Riskitilanteet liittyvät yleensä säiliön täyttämiseen tai tyhjentämiseen.

KANSAINVÄLINEN OHJEISTUS RASKASASEAMMUNTOJEN YMPÄRISTÖNSUOJELUSTA

AMPUMA- ja harjoitustoiminnan ympäristönsuojelun kehittämiseksi on valmistunut 130-sivuinen englanninkielinen raportti, joka toimii ohjeistuksena ampuma-alueiden käyttäjille, viranomaisille ja ympäristökonsulteille.

Raportissa ympäristövaikutukset on jaettu kolmeen osaan: melu, luontoarvot ja haitta-aineiden hallinta. Ympäristövaikutusten tarkastelun lähtökohdana on malli, jonka avulla tunnistetaan kohdekohtaisesti, mil-

laisia ympäristövaikutuksia alueen toiminnoista voi aiheutua ja kuinka toiminnot sijoittuvat mm. herkille pohjavesialueille tai luonnonsuojelun kannalta arvokkaille alueille. Raportissa esitetään myös toimintamalleja ja käytännön ratkaisuja ympäristövaikutusten hallitsemiseksi ja vähentämiseksi.

Suomen aloitteesta vuonna 2015 käynnistyneeseen yhteistyöhankkeeseen Environmental Protection of Heavy Weapon Ranges: Technical and

Practical Solutions (EPHW) osallistui asiantuntijoita Suomesta, Norjasta, Tanskasta, Ruotsista, Yhdysvalloista ja Kanadasta. Osallistujat olivat puolustushallinnon asiantuntijoita, lisäksi Suomesta mukana oli myös ympäristöhallinnon asiantuntijoita.

Raportti on luettavissa Rakennuslaitoksen verkkosivuilla phrakl.fi.

LISÄTIETOJA:

Vs. toimialajohtaja Reija Kalajo, Ympäristöpalvelut

FOSSIILISISTA POLTTOAINEISTA UUSIUTUVIIN

HUOLTOVARMUUS, kotimaisuus, uusiutuvuus ja ympäristömyönteisyys valtaavat alaa puolustusvoimien lämmöntuotannossa.

Hattulassa Ilveskallion korjaamoalueella siirrytään öljylämmityksestä pellettilämpöön loka-marraskuussa 2019. Länsi-Suomen pienkohteiden kilpailutuksessa lämmönmyynnin voittanut ProPellet Oy rakentaa parhaillaan lämpökeskusta korjaamoalueen ulkopuolella olevalle parkkipaikalle.

Kotimainen pelletti puristetaan ProPelletin Ylivieskan tehtaalla, josta sitä kuljetetaan Ilveskallion lämpökeskukseen 8–10 kertaa vuodessa. Kohteeseen tulee myös öljyvarmistus,

jotta pellettilämpökeskuksen vikatilanteessa lämmöntuotanto ei katkea.

Lämmitysöljyn käyttö vähenee 110 m³:llä, mikä tarkoittaa bruttoenergiämäärässä 1100 MWh, ja se korvataan noin 330 m³:llä pellettiä. CO₂-päästöt vähenevät 290 tonnia vuodessa.

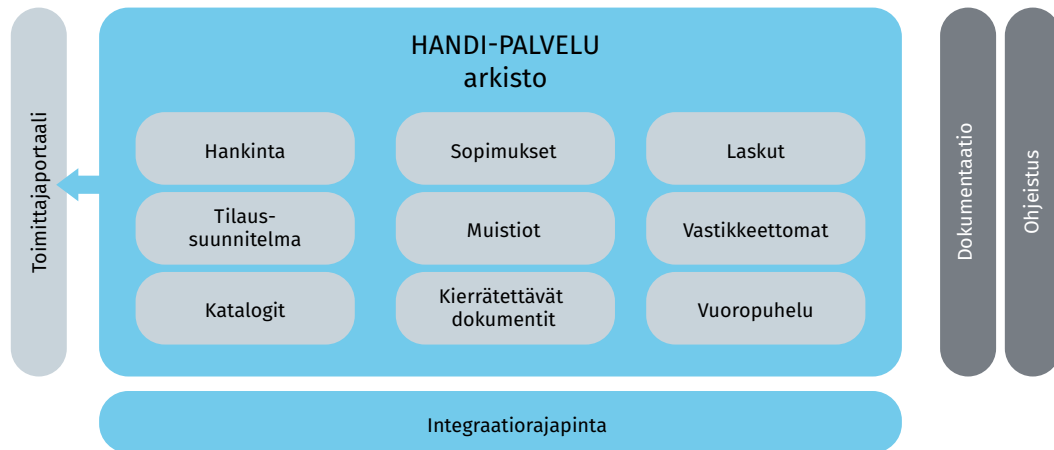
Nykyiset öljykattilat jäävät paikoilleen, jotta voidaan varmistaa lämmöntuotanto poikkeusoloissa.

LISÄTIETOJA:

energia-asiantuntija Mikko Nurhonen, Ylläpitopalvelut

HANDI-PALVELU KÄYTTÖÖN ALKUVUODESTA 2020

SÄHKÖISEN tilaamisen ja laskujen käsittelyn järjestelmä, Handi-palvelu, otetaan käyttöön kaikissa valtion hankintayksiköissä viimeistään vuoden 2020 alussa.

Rakennuslaitoksessa Handi-palvelun käyttöönottoprojekti käynnistyi 26.9. yhdessä Palkeiden kanssa järjestetyllä tilaisuudella. Aloitustilaisuudessa esillä olivat Rakennuslaitoksen hankintaprosessit, Handi-palvelun sisältö ja siihen liittyvät keskeneräiset asiat, käyttöön-oton koulutukset ja aikataulut.

Handi-palvelun järjestelmätoimittaja on SoftCo. Valtion talous- ja

henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeet vastaa palvelusta ja toimittajien infoamisesta.

Rakennuslaitoksessa käytetään tilausten tekemiseen Tilha-tilausten hallintajärjestelmää ja ostolaskujen käsittelyyn Rondo-laskujen käsittely- ja arkistointijärjestelmää vielä tammi-kuun 2020 loppuun saakka, jonka jälkeen Handi-palvelu korvaa molemmat järjestelmät. Handi-palvelu otetaan tuotantokäyttöön 3.2.2020.

Rakennuslaitoksen Handi-palvelun käyttöönottoprojektin projektipäällikkönä toimii hankintapäällikkö **Jaana**

Koivurinne. Projektiryhmään kuuluvat lisäksi hankintajärjestelmätiimistä **Tiina M. Hämäläinen** ja **Simo Kalliomäki**, taloushallinnosta **Pekka Urtti**, **Tuija Husso** ja **Terhi Nakari**, taloustiimistä **Nina Sauriala** ja **Merja Pulli** sekä ostotiimistä **Miika Ahonen** ja **Mari Ruuska**.

Tietoa Handi-ohjelmasta: handi.fi

LISÄTIETOJA:

hankintapäällikkö **Jaana Koivurinne**, Keskusyksikkö

Nimityksiä

MARKO HIRVONEN (insinööri YAMK) on nimetty Rakennuslaitoksen Helsingin palveluyksikön johtajaksi 1.9.2019 alkaen **Aki Toivosen** jäädessä eläkkeelle. Hirvonen on tullut Rakennuslaitoksen palvelukseen vuonna 2005. Ensi alkuun hän toimi Helsingin palveluyksikössä (entinen

Uudenmaan alueyksikkö) LVI-insinöörinä ja viimeiset seitsemän vuotta kiinteistöpäällikkönä.

Marko Hirvonen on kotoisin Iisalmesta ja asunut 25 vuotta pääkaupunkiseudulla. Markon perheeseen kuulu avopuoliso ja kolme lasta. Hän harrastaa monipuolisesti liikuntaa, mm. crossfitiä, joka kehittää sekä fyysisiä että henkisiä voimavaroja.

– Uusi tehtäväni on mielenkiintoinen ja olen erittäin motivoitunut ja sitoutunut tekemään parhaani. Tun-

nen hyvin Helsingin palveluyksikön ammattitaitoisen henkilöstön, kiinteistökannan ja asiakkaat, mikä auttaa minua perehtymään uusiin tehtäviini. Esimieheni Aki Toivonen oli hyvin kannustava, ja sain häneltä aina tukea tehtävissäni. Haluan jatkossa yksikön johtajana ja esimiehenä säilyttää saman linjan.

Helsingin palveluyksikössä työskentelee 76 henkilöä, ja toiminta-alueena on pääkaupunkiseutu sekä Tuusula ja Porvoo.

RAKENNUSLAITOKSEN STRATEGIA 2025 JULKAISTU

kehittäminen yhteen puolustusministeriön ja puolustusvoimien kehittämistavoitteiden kanssa. Rakennuslaitoksen strategia jakaantuu kymmeneen osastrategiaan:

- Asiakkuudet ja sidosryhmät
- Organisaatio ja johtaminen
- Henkilöstöstrategia
- Organisaatioturvallisuus
- Palvelutuotantostrategia
- Hankintastrategia
- Ympäristövastuustrategia
- Tietostrategia
- Viestintästrategia
- Toimitilastrategia

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen strategia on luettavissa myös sähköisesti osoitteessa: phrakl.fi/strategia

PUOLUSTUSHALLINNON rakennuslaitoksen strategia 2025 on julkaistu painotuotteena.

Rakennuslaitos on puolustushallinnon kiinteistö- ja ympäristöalan asiantuntija- ja palveluorganisaatio, joka tukee puolustusvoimia ja sotilaalista maanpuolustusta kaikissa oloissa.

Rakennuslaitokseen kohdistuu samat turvallisuusympäristön muutoksista aiheutuvat muutos- ja kehityspaineet kuin puolustusvoimiin, ja ne ovat olleet perustana laitoksen strategian laatimisille.

Strategian pääperiaatteena on sovitaa Rakennuslaitoksen strateginen

LISÄTIETOJA:

hallintojohtaja Ritva Peura,
Keskusyksikkö

KAJ LINDHOLM on nimitetty Rakennuslaitoksen Turun palveluyksikön johtajaksi 1.9.2019 alkaen **Reima Johanssonin** jäädessä eläkkeelle. Lindholm on tullut Rakennuslaitoksen palvelukseen vuonna 2014 ja toiminut Turun palveluyksikön teknisenä päällikkönä.

Ennen Rakennuslaitosta Kaj Lindholm on työskennellyt mm. rakennusalan yrittäjänä ja rauhanturvatehtävissä sekä ammattilaisjääkiekkoilijana ulkomailla. Vapaa-aikanaan Lindholm on toiminut mm. Suomen Mensa ry:n puheenjohtajana.

– Siirtyminen palveluyksikön johtoon on ollut helppoa, koska olen toiminut läheisessä yhteistyössä Reima Johanssonin kanssa jo useamman vuoden. Hän oli loistava esimies, joka

osasi antaa vastuuta ja tukea tehtävien suorittamisessa. Siirtymistä uuteen tehtävääni on helpottanut ehdottomasti myös Rakennuslaitoksen ammattitaitoinen ja työilleen omistautunut henkilöstö, kuvaa Kaj Lindholm.

Turun palveluyksikön toimialueena on länsirannikko ja saaristo Kirkkonummelta Laitilaan ulottuvalla alueella. Yksikön palveluksessa on 80 henkilöä.

Puolustushallinnon rakennuslaitos

Puhelinvaihe 0299 8300
www.phrakl.fi
Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa
etunimi.sukunimi@phrakl.fi
Kirjaamo: kirjaamo@phrakl.fi

Keskusyksikkö

Isoympyräkatu 10
PL 1
49401 Hamina
Vt. johtaja Ari-Pekka Laxén

Asiakastukikeskus

Jyväskylä
Puhelin: 0299 831 900
asiakastuki@phrakl.fi

Palveluyksiköt

Kouvola
Paraatikenttä 1
45100 Kouvola
Johtaja Jussi Hautamäki

Helsinki
Santahaminantie 18
00860 Helsinki
Johtaja Marko Hirvonen

Turku
Heikkilän kasarmi
PL 20
20811 Turku
Johtaja Kaj Lindholm

Säkylä
Huovintie 24 B
27910 Säkylä
Johtaja Jouni Aro

Hämeenlinna
Vankanlähde 7
PL 307
13131 Hämeenlinna
Johtaja Heikki Ilmonen

Tampere
Lapintie 4
PL 253
33101 Tampere
Johtaja Jani Haataja

■ Keskusyksikkö
■ Palveluyksikkö
■ Asiakastukikeskus

Parhaat palveluratkaisut

- Energiapalvelut
- Kiinteistöpalvelut
- Rakennuttamispalvelut
- Siivouspalvelut
- Tekniset palvelut
- Tilaturvallisuuspalvelut
- Ympäristöpalvelut

RAKENNUSLAITOS

MUURISSET, LOKAKUU 2019 Puolustushallinnon rakennuslaitoksen uutislehti **JULKAISIJA** Puolustushallinnon rakennuslaitos, PL 1, 49401 Hamina, puh. 0299 8300, www.phrakl.fi. **PÄÄTOIMITTAJA** Ari-Pekka Laxén **TOIMITUS** Princeps Oy, Kirsti Helin. **TAITTO** Princeps Oy, Sanna Purho. **PAINOPAIKKA** Hansaprint Oy. **ISSN** 1797-7797 (paino), **ISSN** 2323-8437 (verkko). **TILAAJAREKISTERI** Tilaajarekisteriä ylläpitää Princeps Oy. Rekisterissä on tilaajan nimi ja lehden postitusosoite. Tietoja käytetään lehden postitusta varten ja ne poistetaan, kun tilaaja ilmoittaa tilauksen peruutuksesta. **TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET JA PALAUTEET** info@princeps.fi.